

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 41. De lacte, & melle, quibus baptizati vescebantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Corona v
n imp. sita
ab altero
adhiberi
non pote-
rat.

tis, talia virtutum officia præstare, vt vestra
omnis viuendi ratio illius significationi respo-
deat. superuacanea vero, & inanis Seueri ad-
hortatio videretur, si statim post baptismum
corona deposita fuisset. Igitur coronam, sep-
tem diebus delatam, baptizati octauo depo-
nebant: quæ, licet ab ipsis domum minime
ferretur, vt rei sacræ religio constaret, tamen
vni imposta, ab altero adhiberi non poterat,
& ex floribus, qui cito arescunt, conflata esset.

De lacte, & melle, quibus baptizari vesebantur.

C A P. XLI.

I ac, & mel
dabatur
baptizatis.

Verum haud minori dignum admiratio-
ne est, quod legimus, iisdem baptizatis
lac, & mel ab ipso statim nascentis Euangelij
principio dari consueuisse. S. enim Petrus Ep.
1. ad vniuersos Christianos cap. 2. cum eos re-
ligiosis præceptis institueret, quibus vitæ cur-
riculum piæ, innocenterque decurrerent, in-
quit: *deponentes igitur omnem malitiam, & om-
nem dolum, & simulationes, & inuidias, & omnes
detractiones, sicut modo geniti infantes, rationabile,
sine dolo lac concupiscite: vt in eo crescatis in salutem.*
Nempe illis verbis innuisse videtur, eos in
omni vita tales se præstare debere, quales in
baptismo, cum lac bibendum est datum, sin-
gulari Dei beneficio fuerunt. Cui expositioni
fauet cum ipsa nominis, *infantis*, acceptio, quæ
pro baptizatis vsurpari, multo ante docuimus,

tum S. Hieronymus, egregius sacrarum scripturarum interpres, & doctor, qui Eplanat. in cap. 15. Esa. eum locum pro hac consuetudine exponit his verbis: *qui mos, ac typus in Occidentis Ecclesis hodie vsque seruatur, ut renatus in Christo vinum, lacque tribuatur; de quo lacte dicebat & Paulus: lac vobis porum dedi, non solidum cibum, & Petrus, quasi modo nati paruuli rationale lac desiderate.* Vbi præterea S. Pauli auctoritatem addidit, quam de baptizatis exponendam esse, ut ipsius testimonio superfedeam, S. Clemens Alexandrinus testatur lib. 1. Pædag. cap. 6. eum locum acutissimè versans, cum ait: *si enim in Christo sumus regenerati, qui nos regenerauit, proprio lacte nutrit* Sed multis aliis locis idem S. Clemens eandem consuetudinem docet: ut cum ibidem de illius causa, & egregia significatione disserens, lacte ergo, inquit, *Dominico scilicet nutrimento, statim quidem postquam edui sumus, alimur: simul ac autem regenerati sumus, honore sumus affecti, dum spes quietis annunciat, superna Hierusalem, in qua & lac, & mel pluuere scriptum est, dum per materiale sanctum nobis alimentum descenditur.* Et paulo post: *quin etiam lac quoque habet maxime naturalem cum aqua cognationem, quomodo scilicet cum nutrimento spiritali lauacrum spiritale.* Et quam habet verbum cum baptismo societatem, eandem habet lac cum aqua conuentionem: hoc enim solum ex humidis suscipit cum aqua purgationem, quemadmodum baptismus propter remissionem peccatorum. *Aprè enim, & appositè melle miscetur, idque rursus propter purgationem, cum dulci nutrimento Verbum enim benignitate commixtum,*

simul & animi medetur affectionibus, & expurgat peccata. Cuius in verbis si quid explicacionis sententia desideres, Origenem eius discipulum explanatorem adhibe, qui oratione admodum manifesta exponat, quod a magistro nocturna versato manu, versato diurna dicebatur obscurius: oportet (inquit ille Homil. 6. in Ezech.) eum, qui renascitur, utique in Christo renascentem rationale, & sincerum lac desiderare, & priusquam rationale, & sine dolo lac desideret, debet sale saliri, & pannorum inuolucris celligari, ne dicatur ad eum sale non es salitus, & pannus non es inuolutus, &c. nullus enim, qui ratiocinandi facultate præditus sit, inficiabitur, Origenem eo loco ad baptismi ceremonias alludere, cum renascenti vox pro baptizari posita fuerit: & sal, cuius paulo post meminit, inter catechismi ceremonias numerari, planè constet, quamuis vero mellis mentionem non faciat, illud tamen à baptismi ceremoniis eximere non oportet: cum ipsius Origenis consilium fuerit, lactis nomine etiam mel exprimere: vel quia simul vtrumque miscebatur; ut alterum sine altero dari non posset: præsertim cum de ritu apud omnes conspicuo sermo esset: vel quod maior fortasse lactis, quam mellis erat copia, ut ampliori materia totam rei denominationem tribuerit. Sed, quoniam hoc curiosus, & sacrorum rituum intemperanter amantibus omnem dubitandi locum demere non videtur, ex Tertulliano eidem Clementi suppari aliquid certius pro huius moris confirmatione adducam. Is enim lib. de coron. milit. ca. 3. de bapt.

ceremoniis differens, inquit: diinde ter mergi-
tamur, inde suscepti, lactis, & mellis societatem pre-
gustamus. Et lib. 1. aduers. Marcion. cap. 14. ve-
hementer eum reprehendit, quod ritibus, ac
ceremoniis cum catholica Ecclesia conue-
niens, ab eadem fide, ac religione dissentiret,
sed ille quidem (eius verba sunt) vsque nec aqua
reprobauit creatoris, qua suos abluir, nec oleum, quo
uos ungit, nec mellis, & lactis societatem, qua suos
insantat, nec panem, quo ipsum corpus suum repre-
sentat. Vbi baptismi ceremonias significari, ex
aqua, oleo, & pane, quorum meminit, omnes
colligere possunt; cum aqua baptismi materia
fuerit: oleo catechumeni ungerentur: & san-
ctissimum Christi corpus, ac sanguis admira-
bili panis integumeto baptizatis dari soleret.
Propterea merito, & sacris ritibus congruen-
ter Caius Pontifex, cum Claudium, S. Susan-
nae Virginis patruum, vna cum vxore, & filiis
a Satanae seruitute ad Christi fidem, obsequi-
umq; dato baptismate, traduxisset, lac, & mel
illis praebendum, pie, ac religiosè consecrauit.
Quemadmodum in vita ipsius Virginis, a No-
tariis Romanae Ecclesiae conscripta, legimus his
verbis: Eadem hora B. Caius Episcopus linuit eum
chrismate baptizauitque eius uxorem Prapedignam
& filios, Alexandrum, & Cuthiam: quos Gabinius
presbyter a baptismate suscepit. Obtulit vero pro illis
sacrificium in eadem domo, & consecrauit corpus,
& sanguinem Domini nostri Iesu Christi, & lac,
& mel, & fontem, participauitque cum omnibus
mysterium Dei. Patres vero Concilij Cartha-
ginensis III. quibus propositum erat, Ecclesiae

ritus, & cōsuetudines præcipuè fulcire, ac stabilire, mellis, & lactis, quod pro baptismo initiandis certo die offerebatur, singularem benedictionem statuerunt cap. 24. *Ubi sacramentis corporis & sanguinis Domini nihil amplius offeratur. quam ipse Dominus tradidit, hoc est, panis, & Vinum, aqua mixtum: primitia vero, seu lac, & mel, quod uno die solennissimo pro infantum mysterio solet offerri, quamuis in altari offeratur, suam tamen habet propriam benedictionem, ut à sacramento corporis, & sanguinis distinguatur.* Quin & S. Hieronymus lib. aduers. Lucif. cum nostros ritus ab hæreticorum calumniis vindicare, omni studio conaretur, apertè sui iudicij calculum adiecit, sic scribens: *multa alia, que per traditionem in Ecclesiis obseruantur, auctoritatem sibi scriptæ legis usurpauerunt, velut in lauacro ter caput mergitare: deinde egressos lactis, & mellis prægustare concordiam, ad infantie significationem.* Adde Seueri Alexandrini testimonium lib. de bapt. ad calcem, qui licet obscure, idem tamen haud dubiè testatus fuit, sic inquit: *fructus, quem non gustauit Adam in paradyso, hodie in oribus vestris postus est. ite in pace filij baptisui, nam nomine fructus lac, & mel, non Christi corpus, & sanguinem accipi oportere, omnes, qui Eucharistiam in manum sumentis, non in os dari consueuisse sciunt, mihi asseueranti facile crediderint. quod si ne hæc quidem Patrum testimonia satisfaciant, Authorem Ordinis Romani consule, ex quo præsentem ritum clarè deducere poteris tit. de sabb. S. Palschæ, cum scribit: benedictio lactis, & mellis, Benedictio*

Eucharistia datur in manum sumentis.

medic Domine has creaturas lactis, & mellis, & pota
 famulos tuos fonte perenni, qui est spiritus veritatis,
 & enutri eos de hoc lacte, & melle. Tu enim Domi-
 ne promissisti patribus nostris, Abrahæ, Isaac, & Ia-
 cob, dicens: Introducam vos in terram repromissionis,
 terram fluentem lacte, & melle. coniunge Domine
 famulos tuos spiritu charitatis, & paci, sicut coniun-
 ctum est hoc lac, & mel, in Christo Iesu Domino no-
 stro, qui tecum vivit & regnat. Aponius etiam nõ
 ignobilis scriptor ad hanc cõsuetudinem spe-
 ctasse videtur lib. 1. in Cantic. cum ait: quem
 cibum Ecclesia in baptismatis suscipit sacramento,
 liquorem scilicet baptismatis candidissimum, sua-
 nemque succum corporis Christi, & pinguisimum
 butyrum. probabile est enim, butyrum pro lacte
 positum esse. nempe rem effectam pro eo, ex
 quo efficitur: cum alioqui nullus butyri vsus
 in baptismo extiterit. Atq; hæc veterum scrip-
 torum testimonia si diligenter animo repu-
 tentur, neminem latere poterit, lactis, & mel-
 lis consuetudinem tam Græcis, quam Latinis
 communem fuisse: quoniam ea ex utriusque
 gentis officina prodierunt. Nec vero quic-
 quam aliud afferri potest, cur hæc cæremonia
 Græcis in vsu non fuisse videatur, nisi quod
 S. Hieronymus in cap. 55. Esa. lactis ritum ab
 Occidentis Ecclesiis seruari docuit, ex quo
 iniqui rerum æstimatores colligent, Orienta-
 lem Ecclesiam ipsum non recepisse. quod
 quam inane sit argumentum, lectores iam in-
 telligent. Ac primum S. Hieronymus in hoc
 loco defendendus est, quod non lac, & mel,
 sed vinum, & lac, quæ diuersa cæremonia

erat, in Occidentali Ecclesia baptizatis dari dixerit: sicut autoritatis verba declarant, deinde ex eo, quod tradidit, lactis caeremoniam apud Latinos in usu fuisse, non sequitur, Græcos ipsam respuisse, sicut, si dicamus, Mediolani morem esse, vt in Missa cœlestis hostia populo veneranda extollatur, non bene quis inferet, eandem consuetudinem Romæ, Venetiis, aut Neapoli non seruari: eoque magis, cum S. Hieronymi ætate Græci nondum ab Ecclesia Romana diuertissent, tum etiam fieri potuit, vt S. Hieronymus, lactis, & mellis caeremoniam apud Græcos in more positam esse, nesciuerit: quod ipsius sapientiæ, atque doctrinæ non repugnat: cum nemo, licet literis, & artibus bene cultus, omnium gentium, & nationum mores teneat: & ipse potius eruen- dis latentibus sacræ scripturæ sententiis, & reconditiis diuinæ philosophiæ questionibus explicandis, quam variis terrarum consuetudinibus indagandis operam dederit.

Cur lac, & mel baptizatis darentur.

C A P. XLII.

Causæ dā-
di lac, &
mel bap-
tizatis.

^a Bed. cōm.
in Psal. 80.
^b Adrian.
Tur. l. b. 8.
Aduers. c. 8.

Verum quid causæ fuit, quare veteres pie-
tatis cultores hanc consuetudinem in
Ecclesia instituerunt? An, quia lac ^a Euangeli-
cam legem, ^b mel vero voluptatem indica-
bat: propterea demonstrare voluerunt, bap-
tizatos veram diuini numinis cognitionem, &